

# Spis treści

---

|                                                                                                                                                               |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Wstęp</b> ( <i>Beata Filipiak</i> ) .....                                                                                                                  | 7  |
| <b>1. Finanse publiczne a gospodarka</b> ( <i>Magdalena Zioto</i> ) .....                                                                                     | 9  |
| 1.1. Rola i znaczenie finansów publicznych we współczesnej gospodarce .....                                                                                   | 9  |
| 1.2. Model funkcjonowania państwa w aspekcie finansowania zadań publicznych .....                                                                             | 15 |
| 1.3. Problem wyboru publicznego w świetle wyborów politycznych i gospodarczych .....                                                                          | 20 |
| 1.4. Podział dóbr między sektor publiczny i prywatny (mechanizmy dokonywania alokacji, skutki podziału środków) .....                                         | 25 |
| 1.5. Zawodność rynku w kontekście istnienia dóbr publicznych .....                                                                                            | 28 |
| 1.6. Zestaw ćwiczeń do samodzielnego rozwiązania .....                                                                                                        | 34 |
| 1.7. Studia przypadków .....                                                                                                                                  | 36 |
| <b>2. Formalnoprawne podstawy funkcjonowania sektora finansów publicznych</b> ( <i>Małgorzata Gorzałczyńska-Koczkodaj</i> ) .....                             | 40 |
| 2.1. Uwarunkowania prawne działania jednostek sektora finansów publicznych w Polsce .....                                                                     | 40 |
| 2.2. Podsektory sektora finansów publicznych – ujęcie wieloaspektowe .....                                                                                    | 44 |
| 2.3. Formy organizacyjne podmiotów sektora finansów publicznych .....                                                                                         | 46 |
| 2.4. Zasady i sposoby funkcjonowania jednostek sektora finansów publicznych w aspekcie wydatkowania środków publicznych oraz sprawowania w nich nadzoru ..... | 53 |
| 2.5. Zestaw ćwiczeń do samodzielnego rozwiązania .....                                                                                                        | 59 |
| 2.6. Studia przypadków .....                                                                                                                                  | 61 |
| <b>3. Aktywność sektora publicznego w aspekcie gospodarowania środkami publicznymi</b> ( <i>Marek Dylewski</i> ) .....                                        | 64 |
| 3.1. Wydatki budżetowe i ich klasyfikacja .....                                                                                                               | 64 |
| 3.2. Metody planowania i budżetowania wydatków publicznych .....                                                                                              | 73 |
| 3.3. Sposoby i narzędzia zarządzania wydatkami publicznymi zwiększające ich efektywność .....                                                                 | 79 |
| 3.4. Zamówienia publiczne i ich rola w zapewnianiu racjonalnego wydatkowania środków publicznych .....                                                        | 87 |



|                                                                                                                                                       |            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 3.5. Zestaw ćwiczeń do samodzielnego rozwiązania .....                                                                                                | 93         |
| 3.6. Studia przypadków .....                                                                                                                          | 94         |
| <b>4. Problemy stanowienia danin publicznych (Beata Filipiak) .....</b>                                                                               | <b>95</b>  |
| 4.1. Środki publiczne i ich klasyfikacja .....                                                                                                        | 95         |
| 4.2. Podatek jako szczególny rodzaj daniny publicznej i jego konstrukcja prawna .....                                                                 | 98         |
| 4.3. System podatkowy i jego komponenty .....                                                                                                         | 104        |
| 4.4. Problem „optymalnego” opodatkowania .....                                                                                                        | 109        |
| 4.5. Systematyka i ewolucja niepodatkowych danin publicznych .....                                                                                    | 115        |
| 4.6. Zestaw ćwiczeń do samodzielnego rozwiązania .....                                                                                                | 120        |
| 4.7. Studia przypadków .....                                                                                                                          | 121        |
| <b>5. Procesy decyzyjne w sektorze publicznym</b><br>(Małgorzata Gorzałczyńska-Koczkodaj) .....                                                       | <b>124</b> |
| 5.1. Procedura planowania, uchwalania i wykonywania budżetu państwa .....                                                                             | 124        |
| 5.2. Budżet krajowy a budżet unijny .....                                                                                                             | 128        |
| 5.3. Deficyt budżetowy i jego klasyfikacja .....                                                                                                      | 132        |
| 5.4. Dług publiczny i sposoby zarządzania nim .....                                                                                                   | 135        |
| 5.5. Decyzje finansowe w zakresie finansowania zewnętrznego – ujęcie<br>krótko- i długoterminowe .....                                                | 141        |
| 5.6. Ocena efektów podjętych decyzji w zakresie realizowanych zadań<br>publicznych .....                                                              | 145        |
| 5.7. Zestaw ćwiczeń do samodzielnego rozwiązania .....                                                                                                | 149        |
| 5.8. Studia przypadków .....                                                                                                                          | 150        |
| <b>6. Redystrybucja budżetowa (Magdalena Zióło) .....</b>                                                                                             | <b>153</b> |
| 6.1. Redystrybucja jako forma interwencjonizmu państwowego .....                                                                                      | 153        |
| 6.2. Redystrybucja pionowa i pozioma w teorii federalizmu fiskalnego .....                                                                            | 159        |
| 6.3. Narzędzia redystrybucji i społeczno-gospodarcze skutki ich<br>wykorzystania .....                                                                | 164        |
| 6.4. Mechanizm redystrybucji budżetowej .....                                                                                                         | 172        |
| 6.5. Ocena procesów redystrybucyjnych w sektorze publicznym na tle zjawisk<br>gospodarczych i społecznych .....                                       | 175        |
| 6.6. Zestaw ćwiczeń do samodzielnego rozwiązania .....                                                                                                | 179        |
| 6.7. Studia przypadków .....                                                                                                                          | 182        |
| <b>7. Ewaluacja zadań i odpowiedzialność w sektorze publicznym .....</b>                                                                              | <b>188</b> |
| 7.1. Ewaluacja zadań i programów publicznych w świetle metod oceny<br>efektywności ich realizacji (Beata Filipiak) .....                              | 188        |
| 7.2. Ryzyko w sektorze publicznym – podejście i metody pomiaru<br>(Beata Filipiak) .....                                                              | 192        |
| 7.3. Kontrola zarządcza jako sposób zwiększania odpowiedzialności<br>za zarządzanie podmiotami sektora finansów publicznych<br>(Marek Dylewski) ..... | 200        |
| 7.4. Audyt wewnętrzny i uwarunkowania jego realizacji (Beata Filipiak) .....                                                                          | 205        |
| 7.5. Odpowiedzialność urzędnicza a dyscyplina finansów publicznych<br>(Marek Dylewski) .....                                                          | 211        |
| 7.6. Zestaw ćwiczeń do samodzielnego rozwiązania (Marek Dylewski,<br>Beata Filipiak) .....                                                            | 219        |
| 7.7. Studia przypadków (Marek Dylewski, Beata Filipiak) .....                                                                                         | 220        |
| <b>Bibliografia .....</b>                                                                                                                             | <b>225</b> |
| <b>Indeks .....</b>                                                                                                                                   | <b>233</b> |